

Література

1. Коротецький О.О. Літопис Херсона: Посібник для учнів. — Херсон: ЧМП «Штрих», 2004. — С. 109 — 114 с.
2. Особистий фонд Соловійова Л.П., інженера (1909 рік), місто Херсон, фонд № р-944, опис 1, справа 5.
3. Кульчицький М.К. Історія одного законопроект // Наука і суспільство. — 1988. — №2. — С. 7-9
4. Тимофійко В.І. Міста північного Причорномор'я у другій половині XVIII століття. — Київ: «Наукова думка», 1984. — С. 134 — 140.
5. <http://www.mycity.kherson.ua>
6. <http://partyofregions.ks.ua>

ВІД ЕКОЛОГІЇ ПРИРОДИ — ДО ЕКОЛОГІЇ ДУШІ

Кравченко Л.В.

Біликівська ЗОШ I-III ступенів Миргородської районної ради

Ніщо так не підносить душу людини, ніщо так не розвиває, як спілкування з природою, спостереження її великих законів.

О.М. Некрасов

На сьогодні досить гостро постає проблема формування екологічної культури в учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Основним завданням вчителя біології є створення атмосфери зацікавленості, навчити школярів «спілкуватися» з природою, вивчати та пізнавати її закономірності, а також залучити їх до участі у різноманітних екологічних акціях.

Варто зазначити, що екологізація освіти — це одна з найважливіших ланок, що сприяє формуванню в учнів екологічного мислення, екологічної свідомості та екологічної поведінки. Оскільки перебудувати свідомість дорослої людини досить важко, то починати екологічне виховання слід з самого малечку. На сьогодні на цю проблему вже звернули увагу міжнародні організації, вчителі та науковці.

Екологічна культура — це наявність високого ступеня загальної духовної культури, міждисциплінарних, глобальних уявлень і понять про екологічну проблему, усвідомлення, що людина — це частина природи, оволодіння системою наукових екологічних вмінь та навичок [1, 4, 5]. Так, проблема екологічної підготовки учнів знайшла своє відображення у працях Гуріненко Н.О., Лук'янова Л., Сидоренко Л.І., Жулинська Л.І., Гордієнко І.І., Г.П. Ткачук, О.В. Плахитник, О.М. Бараш, Г.Ф. Герасименко та інших [2, 3, 5].

Найкращою школою екологічної освіти та виховання є спілкування з природою. З цієї метою доцільно проводи якомога більше уроків серед природи, використовувати інтерактивні методи навчання, зокрема методику круглого столу, рольові ігри, поєднувати аудиторну та позакласну природоохоронну роботу, залучати учнів до науково-дослідницької роботи. Усі ці методики дають школярам багаж міцних знань, які вони отримали в результаті особистого досвіду. Так, методика круглого столу дозволяє засвоїти базові теоретичні основи екології та вплинути на екоцентричну особистість учня. Добре побудовані ділові ігри, наближені до реального життя, відображають соціально-економічні проблеми охорони навколишнього середовища, виявляють протиріччя між розвитком народного господарства та природою.

Значну роль в екологічному вихованні школярів відіграють саме природничі екскурсії. Навчальні екскурсії передбачають створення умов для спостереження та дослідження учнями явищ природи, процесів життєдіяльності суспільства, розширення світогляду школярів, формування в них екологічної

культури. Спілкуючись із живою природою, учні спостерігають зв'язки між організмами, рослинним та тваринним світом. Завдяки цьому в них формується відповідальне та гуманне ставлення до навколишнього середовища, до всіх живих істот, що сприяє їхній професійній орієнтації екологічного спрямування.

Оскільки урокам екології в школі відведено зовсім мало часу, то необхідно використовувати позаурочний час. З метою виховання в школярів екологічної свідомості доцільно проводити тижні екології, виховні заходи та екологічні вікторини, які стимулюють дитину мислити, використовувати додаткову науково-пошукову літературу, самостійно розв'язувати проблеми.

Вчитель біології повинен пам'ятати, що саме пошуково-дослідницький характер екскурсій впливає на розумову діяльність школярів. Тому, заглиблення в таємниці природи та закони життя спонукає учнів до вивчення рідного краю, а також виховання екологічної свідомості. Адже метою екологічного виховання учнівської молоді є формування відповідального та дбайливого ставлення до природи, що базується на екологічній свідомості.

Оскільки почуття любові, бережливого ставлення до природи формуються ще в ранньому дитинстві, то для учнів молодшої школи доцільно проводити екскурсії у природу, зосереджуючи увагу дітей на тому, що найкраща квітка — та, що квітує там, де зросла, тому її не можна губити; кожен листочок, кожна травинка виділяють в повітря кисень, яким ми дихаємо. Чим активніша позиція дитини чи підлітка у справах охорони природи, тим свідоміше ставлення до всього живого, що її оточує. Адже тільки в гармонії з природою людина може бути духовно багатою. Школярі повинні чітко розуміти, що природа — наш супутник радощів, творчих підйомів та натхнення.

Таким чином, екологія в школі повинна бути не лише предметом вивчення, а й стати невід'ємною частинкою душі кожного учня.

Література

1. Гуріненко Н.О. Особливості формування екологічної культури учнів загальноосвітніх навчальних закладів/ Н.О. Гуріненко//Навколишнє середовище і здоров'я людини//Матеріали V Всеукраїнського науково-практичного семінару. — Полтава: Скайтек, 2012. — 340 с.
2. Жулинська Л.І. Світоглядні аспекти екологічного виховання учнів// Л.І. Жулинська//Проблеми розвитку психолого-педагогічної науки у науково-технічній творчості молоді. — К.: КДПІ, 1991. — С. 58 — 60.
3. Концепція екологічної освіти України// Збірник наказів МОН України. — 2002. — № 7. — С. 4.
4. Лук'янова Л. Інноваційні технології в екологічній освіті фахівців/ Л. Лук'янова/ Дидактика професійної школи: 36. наук. праць: Випуск 11. — ХНУ, 2005. — С. 58 — 68.
5. Сидоренко Л.І. Сучасна екологія. Наукові, етичні та філософські ракурси/ Л.І. Сидоренко. — К.: Вид. ПАРАПАН, 2002. — 152 с.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ТЕМИ «РОДИНА РОЗОВІ» В ШКІЛЬНОМУ КУРСІ БІОЛОГІЇ

Синяк М.Д.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

«В умовах оновлення й розвитку в Україні високотехнологічного інформаційного суспільства постає необхідність у підвищенні якості та пріоритетності шкільної біологічної освіти. Це вимагає оновлення її змісту відповідно до суспільних запитів, потреб інноваційного розвитку науки та виробництва, запровадження сучасних засобів навчання, підготовки й видання навчально-